

Kvalitetsrapport

Elevhälsa

Läsåret 2014/2015

Elevhälsans syfte

För elever i förskoleklass, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Ansvarig chef för elevhälsa: Sara Jansson

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1. Beskrivning av verksamheten**
- 2. Uppföljning av åtgärder enligt kvalitetsrapport för våren 2014**
- 3. Året i verksamheten**
- 4. Systematiskt kvalitetsarbete**
- 5. Elevhälsan – en resurs i skolan**
- 6. Etiska överväganden**
- 7. Organisation och resurser**
- 8. Samarbete**
- 9. Skola – elevernas arbetsmiljö**
- 10. Hälsöfrämjande undervisning**
- 11. Hälsobesök**
- 12. Vaccinationer i skolan**
- 13. Elevhälsovårdens icke planerade mottagningar – ”öppen mottagning”**
- 14. Elevhälsans slutord**
- 15. Förbättringar för läsåret 2014/2015**

1. Beskrivning av verksamheten

Elevhälsan omfattar medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsans insatser ska stödja elevens utveckling mot utbildningens mål. Enligt skollagen ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator för medicinska, psykologiska och psykosociala insatser.

Elevhälsan arbetar hälsofrämjande och förebyggande. Elevhälsan ska vara tillgänglig för alla elever, men med ett särskilt fokus på elever i behov av särskilt stöd. Verksamheten ska också vara likvärdig.

Grundskolan i Degerfors kommun har fem elevhälsoteam som tillsammans med elevhälsans verksamhetschef och rektorsgruppen bildar Stora elevhälsan. Verksamhetschef för elevhälsan och kurator på Stora Valla skolan ingår i elevhälsans ledningsgrupp tillsammans med specialpedagog från Stora Valla skolan. Kurator på Stora Vallaskolan är samordnare för kuratorer.

Under läsåret 2014/2015 har elevhälsan varit bemannad enligt följande; verksamhetschef med medicinskt ledningsansvar för elevhälsan 0,35 ssg, skolläkare 2 timmar/vecka, tre skolsköterskor fördelat på 2,65 ssg, tre kuratorer fördelat på 3.0 ssg. Under läsåret 2014/2015 har elevhälsan enligt avtal köpt psykologtjänst enligt budget för 0,4 ssg. Psykolog har utfört fördjupade utredningar och handledning till personal, vårdnadshavare och elever.

2. Uppföljning av åtgärder enligt kvalitetsrapport för våren 2014

Respektive profession har träffats regelbundet under läsåret med fokus på utvecklingsarbete. Elevhälsan har genom inköp av interiör förbättrat samtalsmiljön i syfte att skapa en trivsam och positiv mötesplats för elever, vårdnadshavare, pedagoger och elevhälsans personal. Skolsköterskor och kuratorer har även haft regelbundna gemensamma planeringstillfällen under läsåret. Systematiskt kvalitet- och utvecklingsarbete i elevhälsans ledningsgrupp och tillsammans med stora elevhälsan har skett kontinuerligt under det gångna läsåret.

Kvalitets- och utvecklingsarbetet har fokuserats på att eftersträva en enad elevhälsa med ett gemensamt förhållningssätt och en röd tråd från F-9, med rutinpärlen som gemensam utgångspunkt. Samarbetet med samverkanspartners har blivit en naturlig del vilket varit positivt för det systematiska kvalitets- och utvecklingsarbetet.

En liten utökning, 0,15 ssg, har skett inom elevhälsans medicinska insats skolsköterskor. Likabehandlingsarbete pågår ständigt inom hela förvaltningen, där elevhälsan har en betydande roll.

Både skolsköterskor och kuratorer har varit mera aktiva i det förebyggande hälsoarbetet, bl.a. gällande olika demokratiska råd och arbete i klass. Ambitionen är dock att utveckla detta ytterligare under kommande läsår. Genom skolsociala kartläggningar och hälsobesök har elevhälsan haft möjlighet att påverka elevernas arbetsmiljö på ett positivt sätt.

3. Året i verksamheten

Det dagliga arbetet i verksamheten under läsåret

Elevhälsans dagliga arbete har innefattat följande:

- Arbetat för att säkerställa god arbets- och lärandemiljö för eleverna genom att identifierat och åtgärdat problem gällande elevens lärande, utveckling och hälsa.
- Deltagit i arbetet med att anpassa undervisningen utifrån varje elevs förutsättning och aktivt bistått elever som är i behov av särskilt stöd.

- Samarbetat kontinuerligt och strukturerat med pedagoger och övrig personal på skolan i det övergripande hälsofrämjande och förebyggande arbetet.
- Uppmärksammat förhållanden i elevernas skol/närmiljö som kan öka risken för skador, ohälsa, utsatthet och kränkningar.
- Tagit del av aktuell och evidensbaserad forskning för att utveckla elevhälsans arbete samt bistått skolledningen med information, råd och utredningar i frågor som rör elevernas lärande, utveckling och hälsa.
- Deltagit i regelbundna professions- och nätverksträffar samt samverkat med region Örebro läns, folkhälsoförvaltningen och kommunens socialtjänst.
- Har aktivt fokuserat på det goda mötet och ett positivt förhållningssätt i det dagliga arbetet.
- Deltagit i regelbundna arbetsplatsträffar tillsammans med verksamhetschef.
- Elevhälsans professioner har under året deltagit i interna och externa fortbildningar i kompetenshöjande syfte.
- Delaktighet i överlämnandeprocesser och klasskonferenser.
- Gjort sociala anmälningar i samråd med elevhälsoteam och övrig skolpersonal.

Elevhälsans medicinska insats skolsköterskor har erbjudit elever hälsovård enligt basprogram vilket innefattar hälsosamtal och vaccinationer. Förutom basprogram har skolsköterskan erbjudit/bistått med:

- Hörsel-, rygg- och synundersökning vid behov.
- Uppföljning av kontrollelever mellan hälsosamtalen.
- Enklare sjukvårdsinsatser samt rådgivning till elever, vårdnadshavare och pedagoger.
- Undersökning av nyanlända elever.
- Planerad skolläkarmottagning med elever och vårdnadshavare.
- Dokumentation i elevjournal.
- Kompletterande vaccinering till elever som inte erhållit vaccinationer enligt nationellt vaccinationsprogram.
- Medicinska sammanfattningar som del i fördjupade utredningar och som bilaga till remisser för utredning av språk-, läs- och skrivsvårigheter samt remitterat till övrig hälso- och sjukvård vid behov.

Elevhälsans psykosociala insats har under året erbjudit/bistått med:

- Skolsociala kartläggningar i år 2, 5 och 7.
- Social rådgivning, vägledare och samtalspartner på individ, grupp och organisationsnivå.
- Samtal med elever och vårdnadshavare.
- Krisbearbetning och konflikthantering.
- Arbetat med likabehandlingsplan och likabehandlingsärenden samt ansvarat för att föra statistik över likabehandlingsärenden.
- Förebyggande arbete genom samverkan med polis och socialtjänst.
- Utfört klassrumsobservationer och handlett pedagoger i psykosociala frågor.
- Enskilda elevsamtal utifrån ”Repulse”-material.
- Utbildningar i vägledande samspel, ICDP, till kommunanställd personal som arbetar med barn- och unga.
- Sociala utredningar som del i fördjupade utredningar.
- Remitterat till BUV.

Elevhälsans psykologiska insats har under året erbjudit/bistått med:

- 4 psykologbedömningar som del i fördjupade utredningar.
- Handledning till personal och vårdnadshavare.
- Klassrumsobservation i handledande syfte.

Utvecklingsprojekt finansierade med statliga medel

- Utveckling av ICDP-arbete för elevhälsans personal samt övrig kommunanställd personal som arbetar med barn- och unga.

4. Systematiskt kvalitetsarbete

Att kontinuerligt och systematiskt följa upp elevhälsans arbete är ett led i att ständigt utveckla verksamheten. För elevhälsan innebär det att följa upp och utvärdera hur dess arbetsinsatser skapar förutsättningar för eleverna att uppfylla skolans kunskaps- och värdegrundsmål.

Elevhälsans insatser har deltagit i:

- Elevhälsoteamsmöten varje vecka
- Möten med Stora elevhälsan två gånger per termin
- Klasskonferenser
- Fortbildningar
- Föräldramöten
- Olika samverkansgrupper
- Dokumentation enligt gällande lagar och författningar
- Kontinuerligt kvalitetssäkrat elevhälsans arbete
- Kontinuerligt följt upp och analyserat elevers frånvaro
- Främjande av elevers skolnärvaro
- Regelbundet utvärderat elevhälsans insatser
- Utbildningar för vägledande samspel, ICDP
- Medverkat i vidare utveckling av Degerforsmodellen, b. 1a Familjeguiden

Elevhälsans medicinska insats skolsköterskor har även:

- Sammanställt rapporterade olycksfall samt redovisat dessa för rektor och skyddsombud
- Deltagit i träffar och möte som Elevhälsovårdsenheten i Örebro anordnat
- Deltagit i skyddsronder
- Utfört läkemedelshantering enligt gällande styrdokument
- Följt upp avvikelserapportering enligt lokal rutinbeskrivning och socialstyrelsens författningar
- Kontinuerligt gjort riskanalyser utifrån det dagliga arbetet
- Tillsammans med BUV arbetad fram en rutin gällande medicinska kontroller för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

	Antal olycksfall/ skola
Bruksskolan	20
Parksskolan	7
Strömtorpsskolan	35
Svartå skola	3
Åtorps skola	4
Stora Vallaskolan	20

Den psykosociala insatsen har dessutom

- ingått i likabehandlingsteam på respektive skola och rapporterar samtliga likabehandlingsärenden till vårdgivaren; kultur- och utbildningsnämnden.
- deltagit i utvärdering av likabehandlingsarbetet på respektive skola
- genomfört skolsocial kartläggning i skolår 2, 5 och 7 som ett pilotprojekt under vårterminen 2015. Resultatet har bearbetats, sammanställts och återrapporterats till elever, mentorer samt för respektive elevhälsoteam. Utifrån resultatet har vårdnadshavare vid behov kontaktats.
- deltagit i kollegial grupphandledning

Del av elevhälsans personal har utbildats i vägledande samspel, ICDP, nivå 3 samt har utbildat personal i nivå 1 och 2. Syftet med vägledande samspel är att uppnå kultur- och utbildningsförvaltningens värdegrundsmål.

Antal elever som blivit kränkta/kränkingsärenden, läsåret 2014/2015

	Flickor	Pojkar	Totalt
Bruksskolan	6	56	62
Parkskolan	4	40	44
Strömtorpsskolan	2	2	4
Svartå skola	1	5	6
Åtorps skola	1	0	1
Stora Vallaskolan	8	9	18*

*En elev uttalade sig kränkande om en grupp elever till en pedagog

Årets kvalitetsredovisning

Elevhälsan har haft kontinuerlig kontakt med elever och vårdnadshavare gällande elevärenden. Vid olika former av utredningarbeten kring elever har elevhälsan medverkat tillsammans med elev, vårdnadshavare och pedagoger. Vid behov samverkat med berörda samverkanspartner.

Rapportering av olycksfall har skett till berörda vårdnadshavare, rektor och skyddsombud.

Likabehandlingsärenden har rapporterats till vårdnadshavare, rektor och elevhälsoteam.

Elevhälsan har medverkan i olika demokratiska råd i skolan, samt utfört systematiskt arbetsmiljöarbete.

4. Elevhälsan – en resurs i skolan

Skollagen anser:

För eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare

ELEVHÄLSANS MÅL

- Är att skapa en enad elevhälsa med en röd tråd utifrån ett gemensamt arbetssätt från F-klass till år 9.
- Att arbeta tillsammans med övriga verksamheter i skolan för att skapa en hälsofrämjande miljö och positivt lärande situation för att eleverna ska nå kunskapsmålen.
- Att förebygga fysisk- och psykisk ohälsa, kränkande behandling, diskriminering och trakasserier.
- Är att finnas tillgänglig för elever, vårdnadshavare och skolpersonal, för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

Ett gemensamt förhållningssätt inom elevhälsan gynnar alla elever och bidrar till ökad hälsa. Pågående systematiskt utvecklingsarbete i Stora Elevhälsan, där rutinparmen är ett verktyg, ligger till grund för elevhälsoarbetet. Genom tydliga rutiner och gemensamt arbetssätt upptäcks elever i behov av särskilt stöd tidigare. Elevhälsan har haft höga förväntningar på eleverna som har lett till en ökad måluppfyllelse.

På grund av det stora antalet elever i behov av särskilt stöd är tillgängligheten av elevhälsa inte optimal, då det är det enskilda behovet och inte elevantalet som styr hur verksamheten skall bemannas. Många nyanlända elever innebär omfattande insatser från elevhälsan vilket leder till en ökad arbetsbelastning för samtliga professioner.

Trots en oförändrad/intakt elevhälsa ses en otillgänglighet att tillgodose samtliga elevers behov. Elevhälsans nuvarande bemanning är därför inte tillräcklig för att arbeta förebyggande i den utsträckning som är önskvärt.

Det arbete som har utförts har i större utsträckning påvisat vikten av en fungerande, enad och tillgänglig elevhälsa. Målen har delvis uppnåtts genom regelbundna träffar i Stora Elevhälsan två gånger/termin, utbildning inom ICDP, prioriterat likabehandlingsarbete, utökning av professionsträffar och handledning av elevhälsa och psykolog till elevhälsans personal, pedagoger och vårdnadshavare. För att nå de uppsatta målen har elevhälsans personal även varit delaktig i arbetet med olika handlingsplaner.

ENHETENS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Fortsätta det gemensamma arbetet inom Stora Elevhälsan och i resp. yrkesprofession för att skapa en enad elevhälsa och ett gemensamt förhållningssätt.

Utöka elevhälsans tillgänglighet och bemanning för att kunna möta elever på individ-, grupp- och organisation nivå och arbeta hälsofrämjande och förebyggande så att elevernas utveckling mot utbildningens mål stöds.

5. Etiska överväganden

Socialstyrelsen och skollagen anser:

Det är viktigt att elevhälsan aktivt bevakar att barns egenvärde inte kränks i skolan och att beredskapen mot annan kränkande särbehandling och mobbning är hög och god.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

ELEVHÄLSANS MÅL

- Elevhälsans mål är att i möten med elever alltid utgå från barnperspektivet och barnrättsperspektivet som de definieras i Barnkonventionen.
- Elevhälsan har som etiskt mål att prioritera människovärdesprincipen – alla människor har lika värde och samma rätt oberoende av personliga egenskaper och funktioner i samhället.
- Eleven ska alltid ses i ett sammanhang som inkluderar närstående.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

I alla möten med elever har etiska överväganden beaktats för att främja det ”goda mötet”. Prioritet vid samtal med elever har varit att lyssna in och utgå från elevens individuella upplevelse. Elevhälsan har arbetat med hälsofrämjande insatser, som har grundat sig på de olika etiska principerna; göra-gott-principen, inte-skada-principen, likavärdesprincipen, autonomiprincipen, rättvise principen samt behovs- och solidaritetsprincipen. Elevhälsans psykosociala och medicinska insatser har fångat upp och kartlagt elever som upplevt sig kränkta eller särbehandlade genom skolsociala kartläggningar och hälsobesök. Vid kännedom om att någon elev upplevt sig kränkt, har ärendets lyfts på respektive elevhälsoteamsmöte och med berörd lärare och vårdnadshavare.

Elevhälsans personal ingår i skolornas likabehandlingsarbete. Den psykosociala insatsen ingår i likabehandlingsteamet på respektive skola samt har ansvar för kartläggning och rapportering av alla likabehandlingsärenden till vårdgivaren.

Den psykosociala insatsen har medverkat till att adekvata åtgärder satts in i likabehandlingsarbetet, tillsammans med samordnare i likabehandlingsteamet.

Genom analys av det dagliga arbetet har det tydliggjorts att bemötande och förhållningssätt är viktiga delar utifrån ett etiskt perspektiv.

ELEVHÄLSANS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Målet är att all personal inom elevhälsan ska utbildas i vägledande samspel, ICDP, både nivå 1 och 2. Önskvärt är även att personalen ska utbildas i motiverande samtal, MI. Medvetandegöra, uppmärksamma och lyfta det etiska arbetet genom professionsträffar, handledning och reflektiva samtal.

6. Organisation och resurser

Socialstyrelsen och skollagen anser:

Det är angeläget att det finns organisatoriska förutsättningar för ett nära samarbete mellan skolsköterska och skolläkare, eftersom dessa professioners samlade kompetens är grunden för skolhälsovårdens kvalitet. Skolläkarens aktiva deltagande i skolhälsovårdens löpande arbete är en viktig komponent i kvalitetsarbetet. Att samordning och samverkan mellan skolsköterska och skolhälsovården kan fungera på ett för eleverna tillfredställande sätt är verksamhetens ansvar.

Enligt skollagen ska det för medicinska, psykologiska och psykosociala insatser finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

ELEVHÄLSANS MÅL

- Att respektive yrkesprofession har relevant utbildning och behörighet och att samtliga kompetenser finns tillsatta inom elevhälsan, för att tillgodose elevernas behov att uppnå målen.
- Att ha tillgång till ändamålsenliga lokaler och relevant material, vilket enligt Socialstyrelsen och skollagen är en förutsättning för att kunna utöva sin yrkesprofession.
- Att sträva mot ett gemensamt arbetssätt inom kommunen vilket innebär en enad elevhälsa.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

Elevhälsan i Degerfors kommun omfattar medicinsk-, psykologisk-, psykosocial- kompetens. Kompetens för specialpedagogik och studie och yrkesvägledningen inom elevhälsan är organiserad under rektor på respektive skola. Elevhälsans olika professioner ska säkerställa ett tvärprofessionellt perspektiv i elevhälsoarbetet.

Under läsåret 2014/2015 har elevhälsan varit bemannad enligt följande; en verksamhetschef med medicinskt ledningsansvar för elevhälsan 0,35 ssg, en skolläkare 2 timmar/vecka, tre skolsköterskor fördelat på 2,65 ssg och 3,0 kuratorer. Skolpsykologtjänst har vakant sedan juli 2014. Sedan januari 2015 har tjänsten köpts in på konsultbasis motsvarande 0,4 ssg.

Grundskolan i Degerfors kommun har fem elevhälsoteam som tillsammans med elevhälsans verksamhetschef och rektorsgruppen bildar Stora elevhälsan. Representanter från olika professioner ingår i elevhälsans ledningsgrupp; verksamhetschef/skolsköterska, specialpedagog och kurator. Representanterna i ledningsgruppen har ansvarat och lett de olika professionsträffarna. Stora elevhälsan träffas två halvdagar per termin för gemensam planering och utveckling av elevhälsan.

Under läsåret har regelbundna, obligatoriska arbetsplatsträffar (APT) genomförts där organisation varit en stående punkt på dagordning. Medarbetarsamtal har genomförts mellan verksamhetschef och samtliga anställda inom elevhälsan. Då behovet av elevhälsa inte

bedömts tillfredsställande har en analys gjorts gällande bemanning elevhälsans medicinska och psykosociala insatser. Denna har lyfts in i budgetarbete för kommande budgetår.

ELEVHÄSANS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Öka bemanningen inom elevhälsans medicinska- och psykosociala insats. För att säkerställa och förbättra elevhälsans psykosociala arbetsinsats behövs ett elektroniskt dokumentationssystem likvärdigt med det journalsystem som elevhälsans medicinska insats har. Varje rektorsområde bör ha en skolsköterska och en kurator för att i större omfattning kunna tillgodose alla elevers behov, arbeta förebyggande och hälsofrämjande samt för att främja arbetet inom respektive elevhälsoteam.

Att under kommande läsår rekrytera en skolpsykolog.

7. Samarbete

Socialstyrelsen och skollagen anser:

Elevhälsans ska utveckla goda samarbetsförhållanden för skolans elever med samhällets olika organisationer, myndigheter och frivilliga sammanslutningar. Enligt skollagen ska eleven och elevens vårdnadshavare fortlöpande ta del av elevens utveckling.

ELEVHÄLSANS MÅL

- Samverka för att ständigt förbättra relationer till elever, vårdnadshavare och andra organisationer och myndigheter.
- Samverkan inom elevhälsan.
- Att samtliga professioner inom elevhälsan finns samlade på respektive skola.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

Samverkan med kompetens från flera professioner är en viktig del i elevhälsans kontinuerliga arbete. Elevhälsan samverkar regelbundet med andra samverkanspartners och samhällsorgan såsom;

- elev och vårdnadshavare
- pedagoger, resurslärare samt övrig skolpersonal
- yrkesprofessioners träffar för länet
- socialförvaltningen i Degerfors
- folkhälsoförvaltningen för Karlskoga och Degerfors kommuner
- barn- och ungdoms medicinska mottagning på Karlskoga lasarett
- barn- och ungdomspsykiatri i Örebro
- polismyndigheten i Degerfors och Karlskoga
- kostenheten för Degerfors och Karlskoga kommun
- Ungdomsmottagning
- Primärvården i Degerfors och Karlskoga
- Svenska Kyrkan
- Möckelngymnasiet i Degerfors och Karlskoga
- Örebro Universitet
- Barn- och ungdomshabilitering

Samverkan har präglats av ett konsekvent barnperspektiv där fokus varit på elevens behov och möjligheter. Elevhälsan har medverkat till att skapa goda relationer mellan hem och skola, vilket har påverkat elevernas måluppfyllelse positivt.

Under det gångna läsåret har det fokuserats på en samlad elevhälsa i hela kommunen. Ett elevhälsorum har skapats som samtlig elevhälsopersonal har tillgång till.

ELEVHÄLSANS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

För att uppnå målen bör elevhälsans personal finnas samlad på samtliga skolor, främst för att finnas tillgänglig för alla elever och pedagoger men även för att utveckla samverkan inom elevhälsan.

Att bibehålla ett väl fungerande samarbete med olika samverkanspartners, både internt och externt.

8. Skola – elevernas arbetsmiljö

Socialstyrelsen och skollagen anser:

All personal inom skolan har ansvar för att eleverna en god arbetsmiljö. Elevhälsan har en viktig uppgift i detta arbete. Det är angeläget att skolhälsovården vid hälsosamtal och övriga professioner inom elevhälsan visar sitt intresse för elevens situation inom psykiska hälsa, inlärning och elevernas egen uppfattning om sin arbetsmiljö. Att sammanställa och återföra sådan kunskap till skolans personal ger underlag för arbetet med att åstadkomma en hälsofrämjande skola.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

ELEVHÄLSANS MÅL

- Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling för att skapa en så god arbetsmiljö och positiv lärandesituation som möjligt (skollagen 2010:800 2 kap).
- Ett mål är även att eleverna ska känna delaktighet att kunna påverka skolmiljön.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

Genom olika demokratiska råd har eleverna haft möjlighet att påverka skolmiljön.

Den psykosociala insatsen har utfört klassrumsobservationer, skolsociala kartläggningar samt arbetat med elevgrupper för att främja arbetsro och för att lösa konflikter och kränkningar.

Den medicinska insatsen har erbjudit hälsobesök enligt basprogram. Identifierade hälsoproblem som framkommit har lyfts upp både på individ- och gruppnivå.

Tillsammans har elevhälsans personal deltagit i elevhälsoteamsmöten och klasskonferenser där bl. a elevernas skolmiljö diskuterats.

Skolsköterska och kurator har arbetat tillsammans på gruppnivå för att främja elevernas hälsa och skolmiljö.

Utifrån det arbete som utförts har behovet av förebyggande arbete, samt behovet av att nå fler elever på gruppnivå blivit mer tydligt. Genom att arbeta förebyggande på gruppnivå ges större möjlighet att förhindra ohälsa på individnivå.

Skolpsykologen har arbetat förebyggande genom handledning till både pedagoger och vårdnadshavare.

ELEVHÄLSANS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Att elevhälsans personal, genom utökad bemanning, ska ha möjlighet att i större utsträckning delta i skolans olika demokratiska råd och arbeta mer förebyggande på gruppnivå för att se eleverna i sitt sammanhang.

9. Hälsofrämjande undervisning

Socialstyrelsen och skollagen anser:

Elevhälsan ska aktivt delta i det hälsopedagogiska arbetet i skolan genom att följa kunskapsutveckling på området och använda ny evidensbaserad metodik för framgångsrika insatser. Elever, skolans personal och vårdnadshavare är målgrupper för det hälsofrämjande arbetet.

ELEVHÄLSANS MÅL

- Följa elevers utveckling för att bevara och förbättra deras själsliga och kroppsliga hälsa, samt verka för sunda levnadsvanor.
- Hälsoundervisning på individ- och gruppnivå.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

- Elevhälsan har arbetat hälsofrämjande genom riktade insatser på individ- och gruppnivå samt varit tillgänglig genom öppen mottagning på respektive skola.
- Den psykosociala insatsen har undervisat enskilda elever i Repulse – en metod i att utbilda eleven i att hantera sina känslor och impulser.
- Elevhälsans personal har tillsammans haft gruppundervisning utifrån olika teman.
- Den medicinska insatsen har aktivt arbetat med kost- och aktivitetssamtal till enskilda individer och vårdnadshavare. En ny rutin gällande kost under skol- och fritidshemstid har arbetats fram.
- Den psykologiska insatsen har arbetat hälsofrämjande genom handledning riktad till elevhälsans personal, pedagoger och vårdnadshavare.

Genom kontinuerliga professionsträffar inom elevhälsan har det framkommit att det behövs mera tid till att planera den hälsofrämjande undervisningen. Genom utvärdering och analys av elevhälsans arbete har det även framkommit att hälsofrämjande undervisning på gruppnivå behövs i större utsträckning.

ELEVHÄLSANS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Skapa mera tid för planering gällande hälsofrämjande undervisning på individ- och gruppnivå. För att möjligheten ska ges till planeringsarbete krävs en mera enad elevhälsa på respektive skola. För att uppnå målen behöver elevhälsans bemanning utökas med en skolsköterska och en kurator; att varje profession i elevhälsan ingår i endast ett elevhälsoteam.

10. Hälsobesök

Socialstyrelsen anser och skollagen:

Hälsobesök är en särskild arbetsform med både hälsoövervakande och hälsofrämjande funktioner. Ett nära samarbete med elev och vårdnadshavare är viktigt vid hälsobesöken.

Enligt Skollagen ska varje elev i grundskolan, grundsärskolan och specialskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller. Det första hälsobesöket får göras under utbildningen i förskoleklassen.

ELEVHÄLSANS MÅL

Att erbjuda hälsobesök enligt skollagen (2010:800) § 27 kap 2 utifrån det beslutade basprogrammet.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

Hälsobesöken har erbjudits elever enligt beslutat basprogram av vårdgivaren. Identifierade hälsoproblem har lett till uppföljning hos skolsköterska, skolläkare och/eller kontakt med andra vårdinstanser. Under läsåret har elever och vårdnadshavare i förskoleklass erbjudits ett hälsobesök hos skolläkare. Nyanlända elever har erbjudits hälsobesök enligt rutin. Antalet nyanlända elever har under föregående läsår varit fler än tidigare läsår, vilket medfört fler erbjudna och utförda hälsobesök.

Måluppfyllelsen med hälsobesöken har varit mycket god.

*Årskursrelaterade hälsobesök på resp. skola

	Fsk	Åk 2	Åk 4	Åk 8
Bruksskolan	20	17	24	
Parkskolan	22	18	27	
Strömtorps skolan	31	21	23	
Svartå skola	6	7	4	
Åtorps skola	11	8	10	
Stora Valla skolan				99

Hälsobesök nyanlända; Bruksskolan, 8 st.

Antal läkarbesök/ skola	
Bruksskolan	31
Parksskolan	25
Strömtorps skolan	33
Svartå skola	7
Åtorps skola	10
Stora Valla skolan	10

ELEVHÄLSANS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Utifrån resultaten av hälsobesöken och kuratorernas skolsociala kartläggning vore det önskvärt att samverka mer mellan professionerna. Ett förebyggande arbete gynnar elevernas fysiska, psykiska och sociala hälsa, elevernas utveckling och skolsituation. För att kunna arbeta fullt ut med detta behövs en förstärkning av elevhälsans professioner.

11. Vaccinationer i skolan

Socialstyrelsen och nationella barnvaccinations program:

Enligt det nationella vaccinationsprogrammet har alla barn i idag rätt till vaccination mot nio allvarliga sjukdomar genom barnvaccinationsprogrammet.

Vaccinationerna erbjuds genom barnhälsovården samt elevhälsan och gäller sjukdomarna polio, difteri, stelkramp, kikhosta, Haemophilus influenzae typ b (Hib), påssjuka, mässling, röda hund och pneumokocker.

Flickor erbjuds även vaccination mot HPV.

Det är viktigt att skolhälsovården bedömer behovet av kompletterande vaccinationer och planerar för dem.

ELEVHÄLSANS MÅL

Den medicinska insatsen har erbjudit, förberett och genomfört vaccinationer enligt nationellt vaccinationsprogram samt utfört kompletterande vaccinationer enligt skolläkarordination.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

En förändring har skett i vaccinationsprogrammet jämfört med tidigare år. Vaccination mot HPV (humant papillomvirus) har ändrats till 2-dos, mot tidigare 3-dos. Ändringen skedde under föregående läsår, utifrån Socialstyrelsens riktlinjer och föreskrifter. Ändringen har medfört färre antal vaccinationer till flickor i åk 6.

Under föregående läsår har vaccinationer endast erbjudits enligt det nya nationella vaccinationsprogrammet. Kompletterande vaccinationer av nyanlända elever har ökat jämfört med tidigare läsår.

Både planering, administrering och dokumentation av vaccinering är tidskrävande. Vid vaccinering krävs det alltid att två skolsköterskor medverkar.

Måluppfyllelsen har varit mycket god gällande erbjudna vaccinationer.

	MMR åk 2	HPV åk 6	Kompletterande vaccinationer
Bruksskolan	16	15	26
Parkskolan	18	26	1
Strömtorpsskolan	23	37	1
Svartå skola	7	4	0
Åtorps skola	8	12	0

ELEVHÄLSANS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Då planering, administrering och dokumentation vid vaccinering är tidskrävande behövs tid för samordning gällande vaccinationsarbete för att minimera risken för felhantering. För att uppnå detta krävs noggrann planering, men förstärkning av ytterligare en skolsköterska är av stor betydelse.

12. Elevhälsovårdens icke planerade mottagningar – ”öppen mottagning”

Socialstyrelsen anser:

Skolhälsovårdens mottagningsverksamhet är en del i ett generellt förebyggande och hälsofrämjande arbete.

ELEVHÄLSANS MÅL

Erbjuda enklare hälso- och sjukvårds insatser med mottagningsverksamhet som en del i ett generellt förebyggande och hälsofrämjande arbete.

UPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH ANALYS

	Antal spontanbesök/ skola	Planerade besök/skola
Bruksskolan	186	54
Parkskolan	51	67
Strömtorpsskolan	148	49
Svartå skola	6	5
Åtorps skola	41	12
Stora Valla skolan	220	64

Under läsåret 2014/2015 var det totalt 136 fler spontanbesök och planerade besök jämfört med läsåret 2013/2014. Det var en ökning med 83 spontanbesök och med 53 planerade besök jämfört med läsåret 2013/2014.

ELEVHÄLSANS FÖRBÄTTRINGSÅTGÄRDER

Utifrån den ökningen av antalet kontakter hos skolsköterskan kan konstateras att det finns ett ökat behov hos eleverna av kontakt hos elevhälsans medicinska insatser.

För att öka måluppfyllelsen och kvalitén finns ett behov av att utöka bemanningen av skolsköterskor inom elevhälsan.

13. Elevhälsans slutord

Skolan är en viktig skyddsfaktor för alla barn. Elevers välmående är avgörande för motivationen att ta in nya kunskaper. En komplett elevhälsa skapar förutsättning för att elever fångas upp i tid. Elevhälsan ska finnas tillgänglig för elever, vårdnadshavare, lärare, arbetslag och skolledning.

Då det finns tillgång till en samlad elevhälsa kan elevernas behov tillgodoses i större utsträckning vilket då även har en positiv effekt på deras psykiska och fysiska hälsa. Tillgång till elevhälsans olika professioner gör det möjligt för eleverna att bättre hantera svåra och stressfyllda situationer i sina liv.

Elevhälsan strävar efter att arbeta kvalitetsinriktat och förebyggande utifrån ett helhetsperspektiv där elevens mående; fysiskt, psykiskt och socialt alltid är i centrum. Det krävs tid till planering och samverkan för att tillgodose varje enskild elevs behov på ett

tillfredsställande sätt. Elevhälsan ska vara så pass nära eleverna på skolorna att steget att vända sig dit aldrig är för stort!

Elevhälsan arbetar ständigt med systematiskt kvalitets- och utvecklingsarbete för att alla elever ska nås på ett likvärdigt sätt i hela kommunen. Elevhälsans ledningsgrupp och stora elevhälsan bidrar till ett gemensamt förhållningssätt vilket genomsyrar hela verksamheten.

För planering av 2016 års elevhälsa har behov framförts gällande personalförstärkning av en skolsköterska och en skolkurator.

Under första delen av läsåret 2015/2016 får elevhälsans medicinska insats förstärkning av en skolsköterska, dock längst t. om 31 dec 2015.

För att elevhälsan ska kunna arbeta förebyggande och främjande, men även för att kunna tillgodose SAMTLIGA elevers behov, krävs det att elevhälsans personal utökas med en skolsköterska och en skolkurator även efter årsskiftet 2015/2016.

Ett gediget arbete har utförts av samtliga inom elevhälsan. Elevhälsan har medverkat till att uppmärksamma psykiska och fysiska hälsoproblem hos elever, utrett orsakerna till ohälsa och gett varje elev förutsättning till att utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

14. Förbättringsåtgärder för läsåret 2015/2016

Elevhälsan - en resurs i skolan

Fortsätta det gemensamma arbetet inom Stora Elevhälsan och i resp. yrkesprofession för att skapa en enad elevhälsa och ett gemensamt förhållningssätt.

Utöka elevhälsans tillgänglighet och bemanning för att kunna möta elever på individ-, grupp- och organisation nivå och arbeta hälsofrämjande och förebyggande så att elevernas utveckling mot utbildningens mål stöds.

Etiska överväganden

Målet är att all personal inom elevhälsan ska utbildas i vägledande samspel, ICDP, både nivå 1 och 2. Önskvärt är även att personalen ska utbildas i motiverande samtal, MI.

Medvetandegöra, uppmärksamma och lyfta det etiska arbetet genom professionsträffar, handledning och reflektiva samtal.

Organisation och resurser

Öka bemanningen inom elevhälsans medicinska- och psykosociala insats. För att säkerställa och förbättra elevhälsans psykosociala arbetsinsats behövs ett elektroniskt dokumentationssystem likvärdigt med det journalsystem som elevhälsans medicinska insats har. Varje rektorsområde bör ha en skolsköterska och en kurator för att i större omfattning kunna tillgodose alla elevers behov, arbeta förebyggande och hälsofrämjande samt för att främja arbetet inom respektive elevhälsoteam.

Att under kommande läsår rekrytera en skolpsykolog.

Samarbete

För att uppnå målen bör elevhälsans personal finnas samlad på samtliga skolor, främst för att finnas tillgänglig för alla elever och pedagoger men även för att utveckla samverkan inom elevhälsan.

Att bibehålla ett väl fungerande samarbete med olika samverkanspartners, både internt och externt.

Skola – elevernas arbetsmiljö

Att elevhälsans personal, genom utökad bemanning, ska ha möjlighet att i större utsträckning delta i skolans olika demokratiska råd och arbeta mer förebyggande på gruppnivå för att se eleverna i sitt sammanhang.

Hälsofrämjande undervisning

Skapa mera tid för planering gällande hälsofrämjande undervisning på individ- och gruppnivå. För att möjligheten ska ges till planeringsarbete krävs en mera enad elevhälsa på respektive skola. För att uppnå målen behöver elevhälsans bemanning utökas med en skolsköterska och en kurator; att varje profession i elevhälsan ingår i endast ett elevhälsoteam.

Hälsobesök

Utifrån resultaten av hälsobesöken och kuratorernas skolsociala kartläggning vore det önskvärt att samverka mer mellan professionerna. Ett förebyggande arbete gynnar elevernas fysiska, psykiska och sociala hälsa, elevernas utveckling och skolsituation. För att kunna arbeta fullt ut med detta behövs en förstärkning av elevhälsans professioner.

Vaccinationer i skolan

Då planering, administrering och dokumentation vid vaccinering är tidskrävande behövs tid för samordning gällande vaccinationsarbete för att minimera risken för felhantering. För att uppnå detta krävs noggrann planering, men förstärkning av ytterligare en skolsköterska är av stor betydelse.

Elevhälsovårdens icke planerade mottagningar – ”öppen mottagning”

Utifrån den ökningen av antalet kontakter hos skolsköterskan kan konstateras att det finns ett ökat behov hos eleverna av kontakt hos elevhälsans medicinska insatser. För att öka måluppfyllelsen och kvalitén finns ett behov av att utöka bemanningen av skolsköterskor inom elevhälsan.

Den psykosociala och medicinska insatsen av Elevhälsan, Degerfors 2015-06-25

Inger Hansen
Kurator

Ann-Kathrin Ehlin-Karlsson
Kurator

Camilla Uhr
Kurator

Kristina Ernvik
Skolsköterska

Sara Jansson
Skolsköterska

Sofia-Linnea Axelsson
Skolsköterska